

РЕШЕНИЕ

№ 5384

гр. София, 24.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, ВЪЗЗ. II-Г СЪСТАВ, в публично заседание на тринадесети октомври през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Татяна Димитрова

Членове: Румяна М. Найденова
Гюлсевер Сали

при участието на секретаря Алина К. Тодорова
като разгледа докладваното от Гюлсевер Сали Въззивно гражданско дело № 20221100505776 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл. 258-273 ГПК.

С решение №3770 от 21.04.2022 г., постановено по гр. дело № 43345/2021 г. по описа на Софийския районен съд, 70 състав е отхвърлен предявеният от ищеца ЗК „Л.И.“ АД положителен установителен иск по чл. 422, вр. чл. 415 ГПК, вр. чл. 411 КЗ срещу ответника ЗК „Е.“ АД за заплащане на сумата от 3 286,41 лв., представляваща регресно вземане за ½ част от заплатено обезщетение за нанесени имуществени вреди на влекач марка „ДАФ“, модел „Х4ЕН3“, с рег. № DA PL-1704, настъпили в резултат на ПТП, реализирано на 10.11.2017 г. в Република Германия, на автомагистрала А3 при 290-ти км, за което вземане е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК от 14.04.2021 г. по ч. гр. дело № 19658/2021 г. по описа на СРС, 70 състав и е уважен предявеният от ЗК „Е.“ АД осъдителен насрещен иск по чл. 59 ЗЗД срещу ЗК „Л.И.“ АД за заплащане на сумата от 22 137,03 лв., представляваща неоснователно обогатяване в патримониума на ответника в размер на обедняването, настъпило в патримониума на ищеца в резултат на заплатено застрахователно обезщетение за вреди, причинени на полуремарке с рег. № НН-ТР 4863, в резултат на ПТП, реализирано на 10.11.2017 г. в Република Германия, автомагистрала А3 при 290-ти км, ведно със законната лихва, считано от датата на предявяване на исковата молба до окончателното погасяване.

Срещу решението са постъпили две въззивни жалби от ищеца ЗК „Л.И.“ АД, с които същото се обжалва както в частта, в която е отхвърлен

предявеният от него положителен установителен иск, така и в частта, в която е уважен предявеният от ответната страна насрещен осъдителен иск за разликата над 11 068, 51 лв. до уважения размер от 22 137,03 лв. Въззивникът излага оплаквания за неправилност и необоснованост на решението, като поддържа, че съгласно приложимото по делото немско право, доколкото процесното ПТП е настъпило на територията на Република Германия, застрахователят на ремаркетото следва да поеме половината от разходите за поправка на нанесените щети. Позовава се на нормативната уредба и на съдебна практика на съдилищата на Федерална Република Германия. Предвид изложеното моли решението в тази част да бъде отменено и вместо него да бъде постановено решение, с което предявеният иск да бъде уважен в цялост. По отношение на решението в частта, в която е уважен предявеният от насрещната страна насрещен осъдителен иск с правно основание по чл. 59 ЗЗД също излага оплаквания за неправилност и необоснованост. Заявява, че в настоящия случай се касае за извъндоговорни, а не за договорни отношения и тъй като процесното ПТП е настъпило на територията на Германия, приложимото право следва да бъде немското. Поради изложените съображения се поддържа, че застрахователят на теглещото превозно средство следва да отговаря за половината от щетите, а не за пълния им размер. Предвид така изложеното моли предявеният иск да бъде отхвърлен за разликата над 11 068, 51 лв. до пълния предявен размер от 22 137,03 лв.

В срока по чл. 263 ГПК е постъпил отговор на въззивните жалби от ответника ЗК“Е.“ АД, с който оспорва същите като неоснователни и моли въззивния съд да ги остави без уважение. Поддържа, че решението на първоинстанционния съд е правилно и обосновано, постановено в съответствие с европейското законодателство и юриспруденция. Заявява, че правилно в настоящия случай първоинстанционният съд е приел, че е приложимо българското право и по-конкретно чл. 479 от ЗК. По тези съображения смята, че правилно е уважен и предявеният от него насрещен осъдителен иск, тъй като отговорността за настъпилите имуществени вреди, съгласно приложимото българско право, е изцяло на застрахователя на теглещото МПС по задължителна застраховка „Гражданска отговорност“. Предвид така изложеното моли обжалваното решение да бъде потвърдено в цялост и претендира разноски за въззивното производство.

Софийският градски съд, като обсъди събраните по делото доказателства, становищата и доводите на страните, съгласно разпоредбата на чл.235, ал.2 от ГПК, намира за установено от фактическа и правна страна следното:

Въззивните жалби са подадени в срока по чл.259, ал.1 от ГПК срещу подлежащ на обжалване акт от легитимирана страна, поради което са редовни и допустими. Разгледани по същество са неоснователни.

Съгласно чл.269 от ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, по допустимостта му - в обжалваната част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата. Решението в

частта, в която насрещният осъдителен иск по чл. 59 ЗЗД е уважен за сумата от 11 068,51 лв. не е обжалвано и е влязло в сила.

Първоинстанционно решение е валидно и допустимо, като при постановяването му не е допуснато нарушение на императивни материалноправни и процесуалноправни норми на закона. Въззивният съд намира, че същото е и правилно, като на основание чл.272 ГПК въззивният състав препраща към мотивите изложени от СРС. Фактическите и правни констатации на настоящия съд съвпадат с направените от районния съд в атакувания съдебен акт констатации /чл.272 ГПК/. При правилно разпределена доказателствена тежест съобразно нормата на чл.154 от ГПК и изпълнение на задълженията си, посочени в нормата на чл.146 от ГПК, първоинстанционният съд е обсъдил събраните по делото доказателства, изложил е подробни мотиви, като е основал решението си върху приетите от него за установени обстоятелства по делото и съобразно приложимия материален закон. В обжалвания съдебен акт са изложени конкретни и ясни мотиви по отношение разкриване действителното правно положение между страните и разрешаването на правния спор. Изводите на съда са обосновани с оглед данните по делото и събраните по делото доказателства.

Във връзка с изложените във въззивната жалба доводи, следва да се добави и следното:

Между страните не е спорно, че компетентен на основание Регламент № 1215/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 12 декември 2012 година относно компетентността, признаването и изпълнението на съдебни решения по граждански и търговски дела е българският съд. Също така не се спори, че в случая е налице международноправен елемент, който налага прилагането на наднационалното европейско материално право, доколкото е налице такава уредба.

Главният спор между страните касае определяне на приложимото материално право при уреждане на отговорността на застрахователите по застраховка "Гражданска отговорност" на теглещо МПС и на ремарке, каквито са страните по настоящото дело. По този въпрос настоящата въззивна инстанция намира следното:

Приложимото право по граждански и търговски дела в рамките на Европейския съюз се определя по реда на Регламент (ЕО) №593/2008 на Европейския парламент и на Съвета от 17 юни 2008 година относно приложимото право към договорни задължения (Рим I) и по реда на Регламент (ЕО) № 864/2007 на Европейския парламент и на Съвета от 11 юли 2007 година относно приложимото право към извъндоговорни задължения (Рим II). Нормативният източник се определя в зависимост от вида на облигационното правоотношение, предмет на правния спор - дали произтича от договорен или извъндоговорен източник. Директива 2009/103/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 септември 2009 година относно застраховката Гражданска отговорност при използването на моторни превозни средства и за контрол върху задължението за сключване на такава застраховка не съдържа съгласителни правила по отношение на уредбата,

регламентирана в "Рим I" и "Рим II", що се отнася до регресните иски между застрахователи. Понятието "договорно задължение", по смисъла на член 1 от Регламент "Рим I", обозначава доброволно поето правно задължение от дадено лице спрямо друго. Що се отнася до понятието "извъндоговорно задължение" по смисъла на член 1 от Регламент "Рим II", това понятие касае "дела относно деликтна или квазиделиктна отговорност" по смисъла на член 5, точка 3 от Регламент "Брюксел I" и обхваща всяко искане, което има за цел да ангажира отговорността на ответника и което не се отнася до "дела, свързани с договор" по смисъла на точка 1 от този член 5 (решение *ÖFAB*, C-147/12). Освен това следва да се има предвид, че съгласно член 2 от Регламент "Рим II" последният се прилага спрямо задълженията, произтичащи от вреда, тоест спрямо всяко засягане в резултат на непозволено увреждане, неоснователно обогатяване, водене на чужда работа без пълномощие или *culpa in contrahendo*. С оглед на изложените съображения, под "извъндоговорно задължение" по смисъла на Регламент "Рим II" следва да се разбира задължение, произтичащо от някое от събитията, посочени в член 2 от този регламент.

За правилното решаване на спора следва да се има предвид и практиката на Съда на Европейския съюз, която съгласно чл. 267, вр. чл. 4, §3 ДФЕС има задължителна сила за всички национални юрисдикции на държавите членки. От практиката на Съда по приложение на Регламент Рим I (вж. например C-375/13) следва, че само правно задължение, което е поето доброволно от едно лице спрямо друго и на което се основава искът на ищеца, се отнася до "дела, свързани с договор", по смисъла на член 5, точка 1 от този регламент.

Съгласно практиката на СЕС по съединени дела C-359/14 и C-475/14 задължението на застрахователя да обезщети причинената на пострадало лице вреда произтича не от тази вреда, а от договора, който го обвързва с отговорното застраховано лице. Това обезщетение следователно произтича от едно договорно задължение, поради което приложимото към това задължение право трябва да бъде определено в съответствие с разпоредбите на Регламент "Рим I" и по-конкретно чл. 7, §2.

Тъй като задължението на застрахователя да покрие гражданската отговорност на застрахования по отношение на пострадалото лице произтича от договора за застраховка, сключен със застрахования, условията при които застрахователят може да упражни правата на пострадалото при пътнотранспортното произшествие лице срещу отговорните за произшествието лица, се определят от националното право, уреждащо посочения договор за застраховка, определено в приложение на член 7 от Регламент "Рим I" - доколкото приложимото право не е било избрано от страните, договорът за застраховка се урежда от правото на държавата, в която е обичайното местопребиваване на застрахователя.

По изложените съображения се налага извод, че приложимо към предмета на настоящото производство е българското право.

Нормативният източник, който урежда спорното правоотношение на

национално равнище е Кодексът за застраховането в сила от 01.01.2016 г., тъй като процесното ПТП е настъпило на 10.11.2017 г. Разпоредбата на чл. 479 КЗ урежда две хипотези - първата касае вреди, нанесени от ремарке по чл. 481, ал. 1, изречение второ и ал. 2, т. 3, което е свързано с моторно превозно средство и е функционално зависимо от това моторно превозно средство по време на движение, и/или когато то се е откачило по време на движение, а втората касае вреди, нанесени от ремарке, което не е свързано с моторно превозно средство и не е функционално зависимо от моторно превозно средство, не е било в движение, както и при самозадвижване.

От събраните по настоящото дело доказателства следва, че в случая се касае за хипотезата на чл. 479, ал. 1 вр. чл. 481, ал. 1, изречение второ и ал. 2, т. 3 КЗ - ремарке, което е свързано с моторно превозно средство и е функционално зависимо от това моторно превозно средство по време на движение, в който случай вредите се покриват от застрахователя по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, свързана с притежаването и ползването на теглещото моторно превозно средство. Обратно, вредите, нанесени от ремарке, което не е свързано с моторно превозно средство и не е функционално зависимо от моторно превозно средство, не е било в движение, както и при самозадвижване, се покриват от застрахователя по задължителната застраховка "Гражданска отговорност" на автомобилистите, свързана с притежаването и ползването на ремаркетото, каквато хипотеза в случая не е налице.

По изложените съображения предявеният иск по чл. 422 ГПК, вр. чл. 411 КЗ от застрахователя на теглещото МПС ЗК "Л.И." АД срещу застрахователя на ремаркетото ЗК "Е." АД за изплащане на половината от застрахователното обезщетение се явява неоснователен и следва да бъде отхвърлен.

Предявеният по реда на чл. 211 ГПК насрещен осъдителен иск с правна квалификация по чл. 59 ЗЗД представлява субсидиарен иск и цели да предотврати неоснователно обогатяване в полза на една страна за сметка на намаляване на имуществото на друга страна. За да бъде уважен искът в тежест на ищеца е да докаже своето обедняване и обогатяването на ответника, както и причинната връзка между тях, а в тежест на ответника е да докаже основанието на своето обогатяване, ако твърди, че е налице такова. Съгласно задължителната практика на ВКС обогатяването е налице не само при увеличение на имуществото на едно лице, но и когато са му спестени средства за сметка на имуществото на друго лице./Постановление № 1 от 28.05.1979 г. по гр. д. № 1/1979 г. на Върховен съд/. В настоящия случай е налице именно тази хипотеза, тъй като ищецът по насрещния иск е заплатил едно задължение, което съгласно чл. 479, вр. чл. 481, ал. 1, изречение второ и ал. 2, т. 3 КЗ е в тежест на ответника и по този начин му е спестил разходи.

В настоящия случай между страните не е спорно, а и се установява от събраните по делото доказателства, че на 10.11.2017 г. в Република Германия, на автомагистрала А3 при 290-ти км около 18:20 часа е настъпило ПТП, причинени от водача на влекач марка „Даф“, модел „TGX 18.480“, с рег.

№****, с прикрепено към него ремарке с рег. № ****, управлявано от И.Г. на ремарке, рег. № НН-ТР 5486, прикрепено към влекач марка „Даф“, модел „Н4ЕН3“, с рег. № DA PL-1704, собственост на „ТИР Т.С.Г.“. Също така не е спорно, че гражданската отговорност на влекач марка „Даф“, модел „TGX 18.480“, с рег. №**** е застрахована при ищеца ЗК „Л.И.“ АД, а гражданската отговорност на ремарке, рег. № **** е застрахована при ответника ЗК „Е.“ АД. Следователно, предвид мотивите, изложени по-горе, отговорността за нанесените имуществени вреди на основание чл. 479 КЗ се носи от застрахователя на теглещото МПС, а именно влекач марка „Даф“, модел „TGX 18.480“, с рег. №****. Съгласно чл. 59 ЗЗД, всеки, който се е обогатил без основание за сметка на друго, дължи да му върне онова, с което се е обогатил, до размера на обедняването. В случая, като е заплатил чуждо задължение ищецът по насрещния иск е спестил разходи на задълженото лице – ЗЛ „Л.И.“ АД. По изложените съображения насрещният иск е основателен в пълен размер и правилно е уважен от първоинстанционния съд.

Предвид така изложеното и поради съвпадение на крайните изводи на двете съдебни инстанции първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено в цялост, а подадените въззивни жалби следва да бъдат оставени без уважение.

По разноските:

С оглед изхода от спора и на основание чл. 78, ал. 8 ГПК, вр. чл. 25 от Наредбата за заплащане на правната помощ въззивникът следва да бъде осъден да заплати на въззиваемия сумата от 100 лв., представляваща юрисконсултско възнаграждение.

Така мотивиран, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №3770 от 21.04.2022 г., постановено по гр. дело № 43345/2021 г. по описа на Софийския районен съд, 70 състав в обжалваните части.

ОСЪЖДА на основание чл. 78, ал.8 ГПК ЗК „Л.И.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. **** да заплати на ЗК „Е.“ АД, ЕИК ****, със седалище и адрес на управление: гр. София, бул. „**** сумата от **100 лв. /сто лева/**, представляваща юрисконсултско възнаграждение за възвното производство.

Решението, в частта в която е потвърдено първоинстанционното решение по насрещния иск по чл. 211 ГПК, вр. чл. 59 ЗЗД, предявен от ЗК "Е." АД срещу ЗК "Л.И." АД, подлежи на обжалване с касационна жалба пред Върховния касационен съд в едномесечен срок, считано от съобщаването му на страните, при условията на чл. 280 ГПК.

В останалите части решението е окончателно и не подлежи на обжалване.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____